

సంపూర్ణ-సంక్షిప్త-సమర్థ

CURRENT AFFAIRS గురుమ

తెలుగు మీడియం UPSC/TPPSC/APPSC అభ్యర్థులకు

30th September 2022

FOR DAILY FREE CURRENT AFFAIRS
Follow Our Youtube Channel

 Guru Deekshaa telugu

INDEX

DAILY CURRENT AFFAIRS NOTES

30th September 2022

1. - mgnrega గురించి:	3
(i) Mgnrega:	3
(ii) ముఖ్యమైన లక్ష్యాలు:	3
(iii) mgnrega ప్రోగ్రామ్ కింద ప్రయోజనాలకు అర్హత పొందేందుకు, దరఖాస్తుదారులు తప్పనిసరిగా దిగువ జాబితా చేయబడిన అవసరాలను పూర్తి చేయాలి:	3
(iv) ముఖ్యమైన వివరాలు:	3
(v) గ్రామసభ విధులు:	4
(vi) గ్రామ పంచాయతీ విధులు:	4
(vii) mgnrega కింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విధులు:	4
2. - మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం వివరాలు:	5
(i) మనీలాండరింగ్ అంటే ఏమిటి?	5
(ii) మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం యొక్క ప్రధాన లక్ష్యాలు:	5
(iii) pmla ప్రధానంగా మూడు లక్ష్యాలను కలిగి ఉంది:	5
(iv) వివాదాల పరిష్కారం:	5
(v) Pmla (సవరణ) చట్టం 2012:	6
3. - ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ గురించి:	7
(i) ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్:	7
(ii) చారిత్రక నేపథ్యం:	7
(iii) రెండు చట్టాలను సమర్థించడం కోసం ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ బాధ్యత వహిస్తుంది:	7
(iv) కూర్పు:	7
(v) ప్రత్యేక కోర్టులు ఏమిటి:	8

4. - భారతదేశంలో mrna వ్యాక్సిన్ల వివరాలు: 9

- (i) mrna టీకా సాంకేతికత అంటే ఏమిటి? 9
- (ii) సమర్థత: 9
- (iii) ప్రాముఖ్యత: 9

సంపాదకీయ విశ్లేషణ 10

1. బ్యాంకింగ్ రంగ సంస్కరణలు: 10

- (i) భారతీయ బ్యాంకింగ్ రంగం అభివృద్ధి: 10
- (ii) ఐదవ తరం బ్యాంకింగ్: 11
- (iii) ముగింపు: 12

2. Uapa చట్టం: 13

- (i) ముఖ్యమైన నిబంధనలు: 13
- (ii) 2019లో 1967 నాటి uapa చట్టానికి అనుసరణ: 13
- (iii) Uapa గురించి ఆందోళనలు: 13
- (iv) ముందున్న మార్గం: 14

GURU DEEKSHAA IAS

1. - mgnrega గురించి:

GS II

అంశం→ప్రభుత్వ విధానాలు మరియు జోక్యాలు

➤ సందర్భం:

- ఇటీవల తగ్గిన తర్వాత, మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం (mg-nregs) కింద ఉద్యోగాల డిమాండ్ మరోసారి పెరిగింది. ప్రభుత్వ డేటా విశ్లేషణ ప్రకారం, గత ఏడాది మే కంటే ఈ ఏడాది మేలో దేశవ్యాప్తంగా 39 లక్షల కుటుంబాలు గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని ఉపయోగించుకున్నాయి.

Mgnrega:

- "పని చేసే హక్కు"ని కాపాడటానికి సామాజిక జోక్యానికి ఒక రూపంగా, కార్యక్రమం రూపొందించబడింది. గ్రామీణ భారతదేశంలో నివసించే వారి జీవన ప్రమాణాలను పెంచడానికి స్థానిక ప్రభుత్వం చట్టబద్ధంగా కనీసం 100 రోజుల వేతనంతో కూడిన ఉపాధిని అందించడానికి బాధ్యత వహిస్తుంది.

ముఖ్యమైన లక్ష్యాలు:

- నైపుణ్యం లేని కార్మికుల కోసం ప్రతి వాలంటీర్ కు కనీసం 100 రోజుల వేతనంతో కూడిన గ్రామీణ ఉపాధి కల్పించాలి.
- వెనుకబడిన గ్రామీణ నివాసితులకు ఆదాయ వనరులను మెరుగుపరచడం ద్వారా సామాజిక చేరికను చురుకుగా నిర్ధారిస్తుంది.

- గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రోడ్లు, కాలువలు, చెరువులు మరియు బావులు వంటి మన్నికైన మౌలిక సదుపాయాల కల్పన.
- గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి పట్టణ ప్రాంతాలకు వలసల సంఖ్యను తగ్గించండి.
- మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు ఉపయోగించని గ్రామీణ కార్మికులను ఉపయోగించండి.

mgnrega ప్రోగ్రామ్ కింద ప్రయోజనాలకు అర్హత పొందేందుకు, దరఖాస్తుదారులు తప్పనిసరిగా దిగువ జాబితా చేయబడిన అవసరాలను పూర్తి చేయాలి:

- Nrega ప్రయోజనాల కోసం దరఖాస్తుదారు తప్పనిసరిగా భారతీయ పౌరుడు మరియు కనీసం 18 సంవత్సరాల వయస్సు కలిగి ఉండాలి.
- అభ్యర్థి తప్పనిసరిగా సమీపంలో నివసించాలి (అంటే స్థానిక గ్రామ పంచాయతీతో దరఖాస్తు చేయాలి).
- దరఖాస్తుదారు మాన్యువల్ లేబర్ విధులకు పని చేయడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి.

ముఖ్యమైన వివరాలు:

- భారత గ్రామీణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ (mrd) రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో ఈ చొరవ యొక్క పూర్తి అమలును నిర్వహించే బాధ్యతను కలిగి ఉంది.
- వ్యక్తిగత లబ్ధిదారుల-ఆధారిత పనులను షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యులు, చిన్న- లేదా సన్నకారు-రైతులు, భూ సంస్కరణల నుండి లబ్ధి పొందిన వ్యక్తులు లేదా భారత ప్రభుత్వం యొక్క ఇందిరా ఆవాస్ యోజన నుండి ప్రయోజనం పొందిన వ్యక్తులు పరిశీలన కోసం సమర్పించవచ్చు.

- దరఖాస్తును సమర్పించిన 15 రోజులలోపు, దరఖాస్తుదారునికి వేతన ఉపాధి లేదా కార్మికులు అవసరమైన మొదటి రోజున అందించబడుతుంది.
- దరఖాస్తును సమర్పించిన పదిహేను రోజులలోపు లేదా పని కోరిన తేదీ నుండి ఉద్యోగం కనుగొనబడకపోతే, దరఖాస్తుదారుకు నిరుద్యోగ పరిహారం పొందే హక్కు ఉంటుంది.
- mgnrega ప్రోగ్రామ్ కోసం సామాజిక తనిఖీలు అవసరం ద్వారా జవాబుదారీతనం మరియు పారదర్శకత ప్రోత్సహించబడతాయి.
- వేతన కార్మికులు తమ సమస్యలు చెప్పుకునేందుకు, వినేందుకు గ్రామసభ ప్రధాన వేదిక.
- గ్రామసభ మరియు గ్రామ పంచాయతీ, ప్రాజెక్టుల ప్రాధాన్యతను కూడా నిర్ణయించి, mgnrega ప్రాజెక్టుల జాబితాను ఆమోదిస్తాయి.

గ్రామసభ విధులు:

- గ్రామసభ సమావేశాల సమయంలో, ఇది ప్రతి పనికి సంబంధించిన ప్రాముఖ్యత క్రమాన్ని నిర్వచిస్తుంది, అదే సమయంలో పొరుగువారి సామర్థ్యాన్ని మరియు వనరులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది.
- GP లో జరుగుతున్న పని ఎలా అభివృద్ధి చెందుతుందో చూడండి.

గ్రామ పంచాయతీ విధులు:

- రిజిస్ట్రేషన్ అంగీకారం కోసం దరఖాస్తు
- రిజిస్ట్రేషన్ అప్లికేషన్ యొక్క ధృవీకరణ

- గృహాలను నమోదు చేస్తోంది
- జాబ్ కార్డుల పంపిణీ (జేసీలు)
- ఉద్యోగాల కోసం దరఖాస్తులు స్వీకరించబడ్డాయి మరియు ఆ దరఖాస్తులకు తేదీతో కూడిన రసీదులు ఇవ్వబడతాయి.
- దరఖాస్తు సమర్పించిన పదిహేను రోజులలోపు, లేదా ముందస్తు దరఖాస్తు విషయంలో, పని అవసరమైన తేదీ తర్వాత పదిహేను రోజులు.
- టాన్స్ ప్లానింగ్, టాన్స్ ఐడెంటిఫికేషన్ మరియు టాన్స్ ఇంఫార్మేషన్ మూల్యాంకనం అన్నీ ప్రాజెక్ట్ షెల్ఫ్ భవనంలో చేర్చబడ్డాయి.

mgnrega కింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విధులు:

- రాష్ట్రం కోసం గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని రూపొందించి ప్రచారం చేయండి. చట్టంలోని సెక్షన్ 32 ద్వారా రాష్ట్రంపై విధించిన విధుల్లో ఇది ఒకటి.
- రాష్ట్ర ఉపాధి హామీ మండలిని (సెగ్సి) నిర్వహించండి.
- తగినంత అర్హత కలిగిన సిబ్బందితో mgnregaని అమలు చేయడానికి రాష్ట్ర స్థాయిలో ఒక మిషన్ లేదా ఏజెన్సీని సృష్టించండి.
- ప్రోగ్రామ్ విధానాల గురించి అవగాహన ఉన్న మరియు సోషల్ ఆడిట్ పట్ల అంకితభావాన్ని ప్రదర్శించిన తగినంత మంది వ్యక్తులతో రాష్ట్ర స్థాయిలో mgnrega సోషల్ ఆడిట్ ఏజెన్సీ లేదా డైరెక్టరేట్‌ని సృష్టించండి.
- రాష్ట్ర ఉపాధి హామీ నిధిని (సెగ్ఎఫ్) సృష్టించడం మరియు నిర్వహించడం అవసరం.

మూలం → హిందువు

2. - మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం వివరాలు:

GS III

అంశం → భారతదేశ అంతర్గత భద్రత

➤ సందర్భం:

- ముంబయి శివార్లలోని ఒక చాల్ పునరుద్ధరణతో ముడిపడి ఉన్న మనీలాండరింగ్కు సంబంధించిన పిఎమ్ఎల్ఎ కేసు ఇటీవల ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ (ఇడి)కి సమన్లు పంపబడింది.

మనీలాండరింగ్ అంటే ఏమిటి?

- ఉగ్రవాదానికి ఫైనాన్సింగ్ లేదా చట్టవిరుద్ధమైన పదార్థాల అక్రమ రవాణా వంటి నేర కార్యకలాపాల ద్వారా సంపాదించిన డబ్బును మనీలాండరింగ్ అని పిలుస్తారు. నేరం నుండి వచ్చిన డబ్బు వాషింగ్ ప్రక్రియకు "శుభ్రంగా" కనిపిస్తుంది.

మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం యొక్క ప్రధాన

లక్ష్యాలు:

- మనీలాండరింగ్ సమస్యను పరిష్కరించడానికి వియన్నా కన్వెన్షన్ మరియు ఇతర అంతర్జాతీయ ప్రయత్నాలకు భారతదేశం యొక్క నిబద్ధతకు ప్రతిస్పందనగా ఇది ఉంచబడింది.
- మనీలాండరింగ్ (అక్రమ నిధులను చట్టపరమైన వాటిని మార్చడం) మరియు మనీ-లాండరింగ్ ద్వారా

సంపాదించిన ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు వీలు కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో, pmla 2002లో ఆమోదించబడింది మరియు 2005లో అమలులోకి వచ్చింది.

pmla ప్రధానంగా మూడు లక్ష్యాలను కలిగి ఉంది:

- మనీలాండరింగ్ను నిరోధించడానికి మరియు నియంత్రించడానికి.
- మనీలాండరింగ్ ద్వారా సంపాదించిన ఏదైనా ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకుంటారు మరియు జప్తు చేస్తారు.
- భారతదేశంలో మనీలాండరింగ్తో ఏదైనా అదనపు సమస్యలను పరిష్కరించడానికి.

వివాదాల పరిష్కారం:

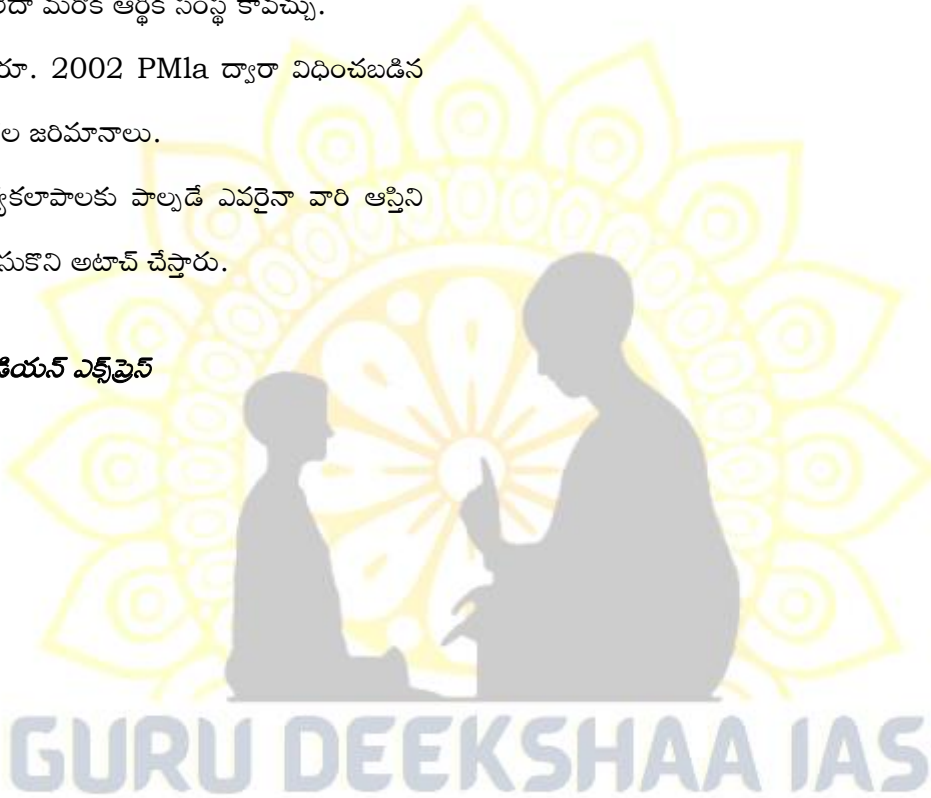
- న్యాయనిర్ణేత అధికారం ఫెడరల్ ప్రభుత్వంచే ఎంపిక చేయబడుతుంది. స్వాధీనం చేసుకున్న లేదా అటాచ్ చేసిన ఆస్తి మనీలాండరింగ్ కోసం ఉపయోగించబడుతుందో లేదో ఇది నిర్ధారిస్తుంది.
- న్యాయనిర్ణేత అధికారం 1908 సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ ద్వారా నిర్దేశించబడిన విధానం ద్వారా పరిమితం కాకుండా సహజ న్యాయ సూత్రాల ద్వారా నియంత్రించబడుతుంది మరియు pmla యొక్క ఇతర నిబంధనలకు లోబడి ఉంటుంది.
- అప్పీలేట్ ట్రిబ్యూనల్: ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన అప్పీలేట్ ట్రిబ్యూనల్, న్యాయనిర్ణేత సంస్థ ఇచ్చిన తీర్పులకు వ్యతిరేకంగా అప్పీళ్లను విచారించడానికి అర్హత కలిగి ఉంటుంది. ట్రిబ్యూనల్ తీర్పులను సంబంధిత హైకోర్టులో అప్పీల్ చేయవచ్చు.

- ప్రత్యేక న్యాయస్థానం: మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం
2002 ప్రకారం, కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక న్యాయస్థానాన్ని
(pmla) ఏర్పాటు చేయడానికి అనుమతించబడింది.

Pmla (సవరణ) చట్టం 2012:

- "రిపోర్టింగ్ ఎంటిటీ" భావనను పరిచయం చేస్తుంది, ఇది
ట్రేడర్, బ్యాంక్ లేదా మరొక ఆర్థిక సంస్థ కావచ్చు.
- సవరణ చట్టం రూ. 2002 Pmla ద్వారా విధించబడిన
గరిష్టంగా 5 లక్షల జరిమానాలు.
- అటువంటి కార్యకలాపాలకు పాల్పడే ఎవరైనా వారి ఆస్తిని
తాత్కాలికంగా తీసుకొని అటాచ్ చేస్తారు.
- మూలం → ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్

3. - ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ గురించి:

రెండు చట్టాలను సమర్థించడం కోసం ఎన్ఫోర్స్మెంట్

డైరెక్టరేట్ బాధ్యత వహిస్తుంది:

GS II

అంశం→చట్టబద్ధమైన మరియు చట్టబద్ధత లేని సంస్థలు

➤ సందర్భం:

- తాజాగా ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ పీఎంఎల్ఏ కేసు నమోదు చేసింది.

ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్:

- ఇది 2002 మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం మరియు 1999 విదేశీ మారకపు నిర్వహణ చట్టం (ఫెమా), రెండు ప్రత్యేక ఆర్థిక చట్టాలు (pmla) యొక్క నిబంధనలను సమర్థించే బాధ్యత కలిగిన మల్టీడిసిప్లినరీ సంస్థ.

చారిత్రక నేపథ్యం:

- ఆర్థిక వ్యవహారాల విభాగం మొదటిసారిగా మే 1, 1956న ఈ డైరెక్టరేట్ని స్థాపించింది, ఇది విదేశీ మారక ద్రవ్య నియంత్రణ చట్టం, 1947 (ఫెరా '47) ప్రకారం మార్పిడి నియంత్రణ చట్టం యొక్క ఉల్లంఘనలను నిర్వహించడానికి "అమలు విభాగాన్ని" సృష్టించింది.
- 1957లో, యూనిట్ పేరు "ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్"గా మార్చబడింది. డైరెక్టరేట్ 1960 వరకు ఆర్థిక వ్యవహారాల విభాగంచే నిర్వహించబడింది, రెవెన్యూ శాఖ స్వాధీనం చేసుకుంది.
- నాలుగు సంవత్సరాల (1973-1977) క్లుప్త కాలానికి, డైరెక్టరేట్ కూడా సిబ్బంది ఓ పరిపాలనా సంస్కరణల విభాగం కింద పరిపాలనాపరంగా కొనసాగింది.

- వినిమయ నియంత్రణ చట్టాలు మరియు నిబంధనల యొక్క ఆరోపణ ఉల్లంఘనలపై పరిశోధనలు ఫెమా ద్వారా నిర్వహించబడతాయి, ఇది పాక్షిక-న్యాయ అధికారాలతో కూడిన పౌర చట్టం, ఇది నేరస్థులను శిక్షించే అధికార పరిధిని కూడా కలిగి ఉంటుంది.
- pmla అనేది ఒక క్రిమినల్ చట్టం, ఇది షెడ్యూల్ నేరాల కమిషన్ ద్వారా సంపాదించిన ఆస్తులను కనుగొనడం, తాత్కాలికంగా అటాచ్ చేయడం లేదా స్వాధీనం చేసుకోవడం అలాగే మనీలాండరింగ్లను పట్టుకోవడం మరియు విచారించడం కోసం దర్యాప్తును నిర్వహించడానికి అధికారులకు అధికారం ఇస్తుంది.

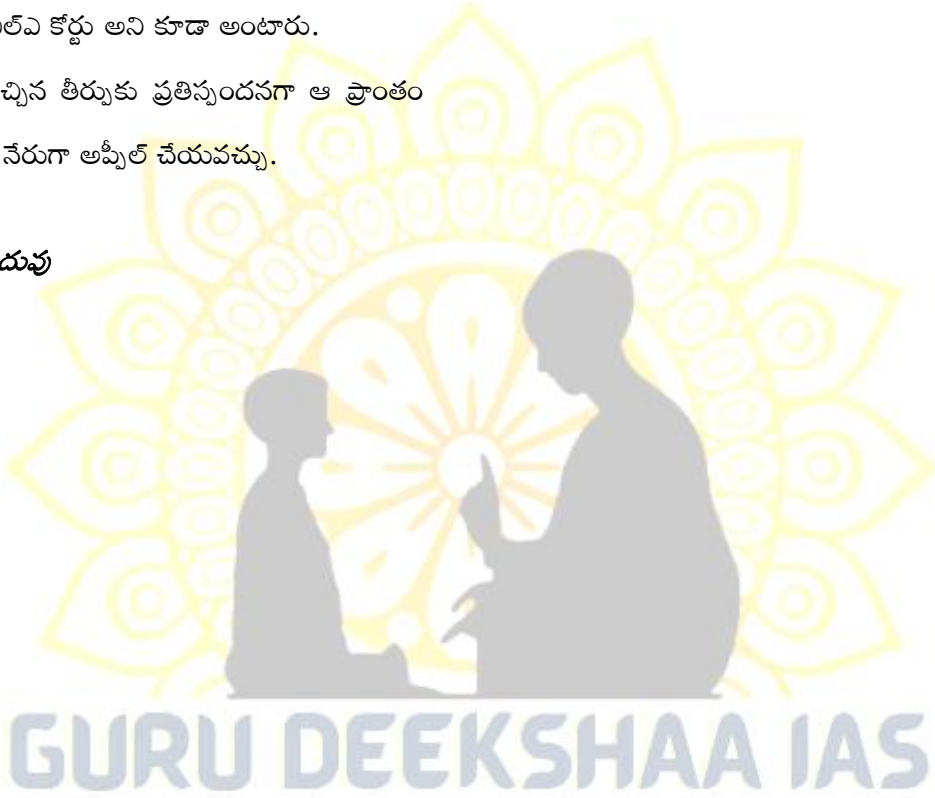
కూర్పు:

- డైరెక్టరేట్ నేరుగా వ్యక్తులను నియమించడమే కాకుండా కస్టమ్స్ & సెంట్రల్ ఎక్సైజ్, ఆదాయపు పన్ను మరియు పోలీసులతో సహా అనేక దర్యాప్తు సంస్థల నుండి అధికారులను నియమించింది.
- 2018 పారిపోయిన ఆర్థిక నేరస్థుల చట్టం ప్రకారం, భారతదేశం నుండి పారిపోయిన వారి కేసులను ప్రాసెస్ చేస్తోంది.
- 1974 విదేశీ మారకద్రవ్య పరిరక్షణ మరియు స్కగ్లింగ్ కార్యకలాపాల నిరోధక చట్టం (కోఫెపోసా) కింద నిరోధక నిర్బంధానికి దారితీసే ఫెమా ఉల్లంఘనలను ప్రోత్సహించండి.

ప్రత్యేక కోర్టులు ఏమిటి:

- pmla సెక్షన్ 4 ప్రకారం శిక్షార్హమైన నేరానికి సంబంధించిన కేసును విచారించే ఉద్దేశ్యంతో, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ సెషన్స్ కోర్టులను ప్రత్యేక కోర్టులుగా (హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి సహకారంతో) నియమించింది.
- కోర్టును పిఎమ్ఎల్ఎ కోర్టు అని కూడా అంటారు.
- pmla కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుకు ప్రతిస్పందనగా ఆ ప్రాంతం కోసం హైకోర్టుకు నేరుగా అప్పీల్ చేయవచ్చు.
- మూలం → హిందువు

4. - భారతదేశంలో mrna వ్యాక్సీన్ల వివరాలు:

ప్రిలిమ్స్ నిర్దిష్ట అంశం

➤ సందర్భం:

- పూణేలోని జెనెవా బయోఫార్మాస్యూటికల్స్‌చే అభివృద్ధి చేయబడిన మొట్టమొదటి స్వదేశీ mrna కోవిడ్-19 వ్యాక్సీన్ ఇటీవల ఆమోదించబడింది.

mrna టీకా సాంకేతికత అంటే ఏమిటి?

- గురించి: mrna టీకాలు మన శరీరంలో రోగనిరోధక ప్రతిస్పందనను ప్రేరేపించే ప్రోటీన్ లేదా ప్రోటీన్‌ను ఎలా తయారు చేయాలో మన కణాలకు సూచనలను అందిస్తాయి. వైరస్ మన వ్యవస్థల్లోకి ప్రవేశించినప్పటికీ, యాంటీబాడీస్ అభివృద్ధికి కారణమయ్యే రోగనిరోధక ప్రతిస్పందన మనల్ని ఇన్ఫెక్షన్ బారిన పడకుండా కాపాడుతుంది.
- sars-cov-2 mrna వ్యాక్సీన్ కోసం ఒక స్వదేశీ అభ్యర్థిని పరిశోధకులు అభివృద్ధి చేశారు.
- ఇది ఓపెన్ సోర్స్ సమాచారం, స్థానిక సాంకేతికత మరియు సామగ్రిని ఉపయోగించి నిర్మించబడినప్పటికీ, ఆధునిక నమూనా దాని పునాదిగా పనిచేసింది.

సమర్థత:

- ఎలుకలకు రెండు మోతాదుల mrna తినిపించిన తర్వాత కోవిడ్-19 పైక్ ప్రోటీన్‌కు వ్యతిరేకంగా "బలమైన రోగనిరోధక ప్రతిస్పందన" గమనించబడింది.

- మానవ ఏన్2 రిసెప్టర్‌తో బంధించే కరోనావైరస్ యొక్క 90% కంటే ఎక్కువ సామర్థ్యం సృష్టించబడిన యాంటీ-పైక్ యాంటీబాడీస్ ద్వారా నిరోధించబడినట్లు చూపబడింది.
- యాంజియోటెన్సిన్ కన్వర్టింగ్ ఎంజైమ్ 2 (ఏన్-2), సాధారణంగా aceh అని పిలుస్తారు, ఇది ఒక కీలకమైన పార ప్రోటీన్ (ఏన్ హోమోలాగ్).
- sars-cov మరియు sars-cov-2 వైరస్‌లు ఉపయోగించే గ్రాహకం ace-2.
- ఇది మానవ కణాల శ్రేణికి కరోనావైరస్ యాక్సెస్‌ను ఇస్తుంది, అది బంధించగలదు మరియు సోకుతుంది.

ప్రాముఖ్యత:

- క్షయ, డెంగ్యూ జ్వరం, మలేరియా, చికున్‌గున్యా, అసాధారణ జన్యుపరమైన వ్యాధులు మరియు ఇతరులతో సహా అనేక రకాల అంటు వ్యాధుల చికిత్సకు స్థానికంగా తయారు చేయబడిన mrna టీకాల కోసం వేదికను ఉపయోగించవచ్చు.
- అనేక రకాలైన పాన్-కోవిడ్-19 వ్యాక్సీన్‌కు వ్యతిరేకంగా రోగనిరోధకత రక్షణ కల్పిస్తుంది.
- ఫలితంగా, అదనపు వ్యాధులకు వ్యతిరేకంగా టీకాలు వేయవచ్చు.
- మూలం → ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్

సంపాదకీయ విశ్లేషణ

1. బ్యాంకింగ్ రంగ సంస్కరణలు:

- భారతీయ బ్యాంకింగ్ పరిశ్రమ నిరంతర మార్పులకు గురైంది, ప్రత్యేక పరిశ్రమ నుండి సామాజిక మార్పు మరియు ఆర్థిక చేరికను ప్రోత్సహించే పరిశ్రమగా మారుతుంది. అయితే ఆర్థిక రంగం ఇటీవల అనేక సమస్యలను ఎదుర్కొంటోంది.
- ఉదాహరణకు, ఆస్తుల నాణ్యత, ఆర్థిక పటిష్టత మరియు సామర్థ్యం తగ్గడం వల్ల భారతీయ బ్యాంకింగ్ రంగం పనితీరు దెబ్బతింది.
- పెరుగుతున్న జనాభా, కొనసాగుతున్న కోవిడ్-19 మహమ్మారి మరియు భారతదేశం మరియు ఇతర దేశాలకు దాని తయారీ స్థావరాన్ని తరలించడానికి పశ్చిమ దేశాల ప్రణాళిక యొక్క ప్రస్తుత సమస్యల కారణంగా ఐదవ తరం బ్యాంకింగ్ మార్పులకు మద్దతు ఇవ్వడం చాలా కీలకం.

భారతీయ బ్యాంకింగ్ రంగం అభివృద్ధి:

- మిలీనియల్ బ్యాంకింగ్: స్వదేశీ ఉద్యమం ప్రారంభ సంవత్సరాల్లో (1947 నుండి స్వాతంత్ర్యం వరకు) అనేక చిన్న మరియు పొరుగు బ్యాంకులు స్థాపించబడ్డాయి.
- అంతర్గత కుంభకోణాలు, సంబంధిత రుణాలు మరియు ట్రేడింగ్ మరియు బ్యాంకింగ్ పుస్తకాల సమ్మేళనం వాటిలో ఎక్కువ భాగం వైఫల్యానికి ప్రధాన కారణాలు.

- రెండవ తరం బ్యాంకింగ్ (1947-1967): భారతీయ బ్యాంకులు తక్కువ సంఖ్యలో వ్యాపార కుటుంబాలు లేదా సమాహారంలో (రిటైల్ డిపాజిట్లు ద్వారా సమీకరించబడినవి) వనరుల కేంద్రీకరణను ప్రోత్సహించాయి మరియు ఫలితంగా రైతులకు రుణ ప్రవాహాన్ని విస్మరించాయి.
- మూడవ తరానికి చెందిన బేకింగ్ (1967-1991): రెండు దశల్లో (1969 మరియు 1980) 20 ముఖ్యమైన ప్రైవేట్ బ్యాంకులను జాతీయం చేయడం ద్వారా మరియు ప్రాధాన్యతా రంగ ఫైనాన్సింగ్ను ప్రారంభించడం ద్వారా, వ్యాపారం మరియు బ్యాంకుల మధ్య సంబంధాన్ని తెంచడంలో ప్రభుత్వం ప్రభావవంతంగా ఉంది (1972).
- ఈ చర్యల ఫలితంగా, "క్లాస్ బ్యాంకింగ్" "మాస్ బ్యాంకింగ్"కి దారితీసింది.
- అదనంగా, ఇది భారతదేశం అంతటా (గ్రామీణ) బ్రాంచ్ నెట్వర్క్ల పెరుగుదల, పబ్లిక్ డిపాజిట్లు గణనీయమైన సమీకరణ మరియు వ్యవసాయ మరియు సంబంధిత రంగాలకు రుణ ప్రవాహాల పెంపుపై అనుకూల ప్రభావాన్ని చూపింది.
- నాల్గవ తరం బ్యాంకింగ్ (1991-2014): ఈ సమయంలో, పోటీని పెంచడానికి మరియు సామర్థ్యం మరియు ఉత్పాదకతను పెంచే ప్రయత్నంలో దేశీయ మరియు అంతర్జాతీయ ప్రైవేట్ బ్యాంకులకు కొత్త లైసెన్స్ లను మంజూరు చేయడంతో సహా ముఖ్యమైన సంస్కరణలు చేయబడ్డాయి.
- సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించడం, వివేకవంతమైన అవసరాలను స్వీకరించడం, కార్యాచరణ సౌలభ్యం మరియు క్రియాత్మక స్వయంప్రతిపత్తిని అందించడం,

కార్పొరేట్ పాలనలో ఉత్తమ విధానాలను అమలు చేయడంపై దృష్టి పెట్టడం మరియు బేసెల్ నిబంధనలకు అనుగుణంగా మూలధన స్థావరాన్ని నిర్మించడం ద్వారా ఇది సాధించబడింది.

- ప్రస్తుత డిజైన్: 2014 నుండి, బ్యాంకింగ్ పరిశ్రమలో జామ్ (జన్-ధన్, ఆధార్ మరియు మొబైల్) త్రిమూర్తులు అవలంబించారు మరియు చివరి మైలు కన్నెక్టివిటీని ప్రారంభించడానికి చెల్లింపు బ్యాంకులు మరియు చిన్న ఫైనాన్స్ బ్యాంకులకు (sfbs) లైసెన్స్లు మంజూరు చేయబడ్డాయి. ఆర్థిక చేరికను పెంచే ప్రయత్నం.

ఐదవ తరం బ్యాంకింగ్:

- భవిష్యత్ ప్రధాన బ్యాంకులు: 1991 నుండి నరసింహం కమిటీ నివేదిక ప్రకారం, భారతదేశంలో విదేశీ బ్యాంకులతో పాటు స్థానిక మరియు విదేశీ కార్యకలాపాలతో మూడు నుండి నాలుగు గణనీయమైన వాణిజ్య బ్యాంకులు ఉండాలి.
- రెండవ శ్రేణిలో స్పెషాలిటీ బ్యాంకుల వంటి విస్తృత ఆర్థిక ఉనికిని కలిగి ఉన్న అనేక మధ్య తరహా రుణదాతలు ఉండవచ్చు.
- డీఎఫ్ఐ, బ్యాంక్ బ్యాంకు తదితరాల ఏర్పాటుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటూ ఈ ప్రతిపాదనల్లో కొన్నింటిని ప్రభుత్వం ఇప్పటికే అమలు చేసింది.
- విభిన్న బ్యాంకుల ఆవశ్యకత: సార్వత్రిక బ్యాంకింగ్ మోడల్ యొక్క విస్తృత ప్రజాదరణ ఉన్నప్పటికీ, వివిధ క్లయింట్లు మరియు రుణగ్రహీతల యొక్క ప్రత్యేకమైన మరియు విభిన్న అవసరాలను తీర్చడానికి సముచిత బ్యాంకింగ్ అవసరం.

- సారాంశంలో, ఈ ప్రత్యేక బ్యాంకులు ప్రజలు ర్యామ్ (రిటైల్, వ్యవసాయం, msme) వంటి ప్రదేశాలలో ఫైనాన్సింగ్ పొందడాన్ని సులభతరం చేస్తాయి.
- అదనంగా, ఉచిత పబ్లిక్ డిపాజిట్లను పొందేందుకు మరియు మెరుగైన ఆస్తి-బాధ్యత నిర్వహణ కోసం సూచించబడిన dfi/సముచిత బ్యాంకులు ప్రత్యేక బ్యాంకులుగా స్థాపించబడవచ్చు.
- బ్లాక్చెయిన్ బ్యాంకింగ్: నియోబ్యాంక్లు (డిజిటల్) ఫైనాన్షియల్ ఇన్క్లూజన్ను పెంచడానికి, రిస్క్ మేనేజ్ మెంట్ను మెరుగుపరచడానికి మరియు ఆకాంక్షాత్మక/న్యూ ఇండియా యొక్క అధిక వృద్ధికి మద్దతు ఇవ్వడానికి సాంకేతికతను ఉపయోగించవచ్చు.
- ఈ పరిస్థితిలో, భారతీయ బ్యాంకింగ్ బ్లాక్చెయిన్ వంటి సాంకేతికతను ఉపయోగించుకోవచ్చు.
- బ్లాక్చెయిన్ టెక్నాలజీ బ్యాంకులను మరింత సులభంగా పర్యవేక్షించడం మరియు నిర్వహించడం సాధ్యం చేస్తుంది.
- ఇప్పటి వరకు, ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల వైఫల్యం ఒక అసాధారణ సంఘటన; బ్యాంకులపై ప్రజలకు ఉన్నత స్థాయి విశ్వాసం కలిగించడంలో కీలకమైన అంశం రహస్య సార్వభౌమ హామీ.
- ప్రైవేటీకరణ కోసం psbs డ్రైవ్తో, ఇది ఎల్లప్పుడూ జరగదు.
- అందువల్ల, పబ్లిక్ పర్స్కు సాధ్యమైనంత తక్కువ ఖర్చుతో నైతిక ప్రమాదం మరియు దైహిక నష్టాలను తగ్గించడానికి, ఐదవ తరం బ్యాంకింగ్ సంస్కరణలు వ్యక్తిగత డిపాజిట్ భీమా మరియు సమర్థవంతమైన క్రమబద్ధమైన రిజల్యూషన్ పాలనల ఆవశ్యకతపై దృష్టి పెట్టాలి.

- **ESG ప్రేమవర్క్:** తమ వాటాదారులకు దీర్ఘకాలిక ఉత్పత్తి విలువను అందించడానికి, విభిన్న బ్యాంకులు గుర్తింపు పొందిన స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్లో జాబితా చేయడానికి మరియు esg (ప్ర్యావరణ, సామాజిక బాధ్యత మరియు పాలన) ప్రేమవర్క్ను అనుసరించడానికి కూడా ప్రోత్సహించబడవచ్చు.
- **అభివృద్ధి చెందుతున్న బ్యాంకులు:** విభిన్న రుణ పోర్ట్ ఫోలియోలను రూపొందించడం ద్వారా, సెక్టార్-నిర్దిష్ట రెగ్యులేటరీలను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా మరియు ఉద్దేశపూర్వక ఎగవేతదారులను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోవడానికి వారికి అదనపు అధికారం ఇవ్వడం ద్వారా, ప్రభుత్వం విశ్వంఖల ముగింపులను కఠినతరం చేయాలి.
- **డైనమిక్ రియల్ ఎకానమీలో** ప్రతిస్పందించే బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయడానికి, కార్పొరేట్ బాండ్ మార్కెట్ ను తెరవడం కూడా అవసరం (బ్యాంకు నేతృత్వంలోని ఆర్థిక వ్యవస్థ నుండి దూరంగా వెళ్లండి).

ముగింపు:

- దాని స్థితిస్థాపకతను పెంచడానికి మరియు ఆర్థిక స్థిరత్వాన్ని నిర్ధారించడానికి, బ్యాంకింగ్ పరిశ్రమకు ఒక నమూనా మార్పు అవసరం. అదనపు మూలధనాన్ని సమీకరించే భారాన్ని తగ్గించుకోవడానికి, ప్రభుత్వం ఇటీవల కొత్త బ్యాంకింగ్ సంస్కరణలను ప్రకటించింది, ఇందులో మౌలిక సదుపాయాల కోసం అభివృద్ధి ఆర్థిక సంస్థ (dfi) ఏర్పాటు, చెడ్డ బ్యాంకు మరియు ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల (psbs) ప్రైవేటీకరణ ఉన్నాయి.

2. Uapa చట్టం:

- వ్యక్తులు, సమూహాలు మరియు సంస్థలచే నిర్దిష్ట చట్టవిరుద్ధ కార్యకలాపాలను మరియు సమర్థవంతంగా నిరోధించడానికి, అలాగే ఉగ్రవాద కార్యకలాపాలతో వ్యవహరించడానికి నిబంధనలను రూపొందించడానికి ఇది ఆమోదించబడింది.
- 2004, 2008, 2013, మరియు 2019లో, ఉగ్రవాదానికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలను ప్రస్తావిస్తూ కొత్త క్లాజులను జోడించేందుకు సవరించబడింది.

ముఖ్యమైన నిబంధనలు:

- విదేశీయులు మరియు భారతీయులు ఒకేలా వసూలు చేయవచ్చు.
- నేరం భారతదేశం వెలుపల జరిగినప్పటికీ, అది ఇప్పటికీ వర్తిస్తుంది.
- తాజాగా అరెస్టులు జరిగిన 180 రోజుల తర్వాత చార్జీషీట్ దాఖలు చేయవచ్చు.
- 90 రోజుల్లో విచారణ పూర్తి కాకపోతే, నిందితుడు డిఫాల్ట్ బెయిల్ కు అర్హత సాధిస్తాడు.
- యుఎపి కింద ప్రత్యేక కోర్టు విచారణలు నిర్వహిస్తుంది.

2019లో 1967 నాటి uapa చట్టానికి అనుసరణ:

- ఒక వ్యక్తి లేదా సమూహాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీవ్రవాద సంస్థగా పేర్కొనవచ్చు:
- తీవ్రవాద కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తుంది లేదా వారికి మద్దతు ఇస్తుంది,
- ఉగ్రవాదాన్ని ఊహించి,

- ఉగ్రవాదాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది,
- అదనంగా తీవ్రవాదంతో ముడిపడి ఉంది.
- జాతీయ దర్భాపు సంస్థ అధికారి విచారణను నిర్వహిస్తుంటే, డైరెక్టర్ జనరల్ తప్పనిసరిగా ఆస్తి స్వాధీనం (నియా)ను ఆమోదించాలి.
- ఇన్ స్పెక్టర్ లేదా అంతకంటే ఎక్కువ స్థాయి అధికారులు కేసులను పరిశీలించవచ్చు.
- ఉగ్రవాదానికి పాల్పడే పరిస్థితుల జాబితాకు కొత్త అంశం జోడించబడింది: అణు తీవ్రవాద చర్యలను అణచివేయడానికి అంతర్జాతీయ సమావేశం (2005).

Uapa గురించి ఆందోళనలు:

- ముఖ్యంగా తీవ్రవాదాన్ని ఎదుర్కోవడానికి ఆమోదించిన పోటా, తడ వంటి చట్టాలు గతంలో దుర్వినియోగం కావడం కనిపించింది.
- ఫెడరలిజం: viith షెడ్యూల్ ప్రకారం, పోలీసు అనేది రాష్ట్ర అంశం. నియాకు పరిశోధనాత్మక మరియు ఆస్తి-అటాచ్ మెంట్ అధికారాలను ఇవ్వడం ప్రభుత్వ అధికారాన్ని ఆక్రమించడమే.
- తిరస్కరించబడిన బెయిల్: సెక్షన్ 43డి(5) ప్రకారం, ఆరోపణలు ముఖవిలువతో ఖచ్చితమైనవని భావించడానికి మంచి కారణాలు ఉన్నాయని కోర్టు నిర్ధారిస్తే, నిందితుడిని బెయిల్ పై విడుదల చేయలేరు.
- ఇతర క్రిమినల్ నేరాలకు విరుద్ధంగా, రుజువు యొక్క భారం రాష్ట్రంపై ఆధారపడి ఉంటుంది, నిందితుడు కేసు యొక్క తప్పును నిర్ధారించాలి.

ముందున్న మార్గం:

- పవిత్రమైన వ్యాఖ్యాన సూత్రం ప్రకారం శిక్షాపరమైన నిబంధనలను దృఢంగా మరియు సంకుచితంగా అర్థం చేసుకోవాలి.
- బెయిల్: కేసు కనీసం పాక్షికంగానైనా నిజమో కాదో నిర్ధారించడానికి కోర్టు చేతిలో ఉన్న సాక్ష్యాన్ని పరిగణించవచ్చు.
- రుజువు భారం: రుజువు యొక్క ఎక్కువ భారాన్ని రాష్ట్రం భరించాలి.
- పరిహారం: ఏకపక్ష అరెస్టులను నిరోధించడానికి పరిహారం చెల్లించడానికి ప్రభుత్వ సొమ్మును ఉపయోగించాలి.
- దుర్వినియోగాన్ని అరికట్టండి: రాజకీయ ప్రతీకారాలు అరెస్టులకు ప్రాతిపదిక కాకూడదు. UAPA నిబంధనల ప్రకారం రిజర్వేషన్ చేయడానికి ముందు, తగిన పరిశోధన మరియు సమాచారాన్ని సేకరించాలి.

GURU DEEKSHAA IAS

Guru Deekshaa IAS is happy to announce first ever kannada current affairs magazine for kannada medium aspirants of Karnataka. The three important thumb rules for any competitive exam are

Vijay Kumar G

Founder and Director
Guru Deekshaa IAS

- First-NCERT/STATE syllabus books which helps to develop your understanding on the subjects
- Second-Daily current affairs helped to build your further understanding of the events related to your examination, Apart from knowledge it build the personality of an individual which brings in confidence to face any examination.
- Third-Practice previous year question papers and mock test available in the market to train your mind as per the requirement of the examination.

Thousand miles of journey starts with single step, We at Guru Deekshaa have taken this first step towards empowering you to prepare for civil for services. Now its your turn to start preparation and achieve your dream of becoming IAS/IPS.

CALL US FOR MORE DETAILS

 76 76 74 98 77

JOIN OFFICIAL TELEGRAM FOR MATERIAL AND UPDATES

 @GURU_DEEKSHAAIAS

FOLLOW OUR INSTAGRAM FOR DAILY UPDATES

 GURUDEEKSHAA

